

07.06.1989

TBKP'NİN ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ VE ERKEN SEÇİM HAKKINDA BASINA YAPTIĞI AÇIKLAMA

ANAP yönetimi parlamentodaki muhalefet partilerine, anayasa değişikliği sorununu görüşme önerisini yineledi. Bu öneri öncekilerden farklı olarak, anayasadaki değişikliklerin seçimlerden sonra yürürlüğe girmesi görüşüyle birleştirilmiş ve parlamentodaki muhalefet partilerine resmi bir başvuruya görüşme çağrısında bulunulmuştur.

Türkiye'de demokrasiye gerçekten geçişin önündeki en temel engellerden birisi 1982 anayasasıdır ve bu anayasada çok köklü değişiklikler yapılması ülkemizin temel meselelerinden birisidir.

Bu anayasadan Türkiye'yi kurtarmak hem zorunludur ve şimdi her zamandan daha fazla olanaklıdır.

Nevar ki, ANAP yönetimini oluşturanların bir çoğu, başta Turgut Özal olmak üzere, 12 Eylül darbesiyle kurulan rejimi desteklemiş, bu rejimin uygulayıcısı olmuş, 1982 anayasasının hazırlığına katılmış ve halkı bu anayasaya "evet" oyu vermeye çağırılmışlardır. Buna karşılık aynı dönemde, bütün devrimci güçler gibi, TBKP'yi oluşturan TIP ve TKP de, her türlü baskıyı göze alarak halkı anayasaya "hayır" demeye çağırılmışlardır. Anayasayı değiştirmekten söz eden bu hükümetin yönettiği günümüz Türkiye'sinde ise, şu sıralarda TBKP başkanı Sargın ve genel sekreter Kutlu'yu yargılayan DGM, söz konusu komünistleri bir de, "anayasaya hayır kampanyası düzenleme" suçundan (!) yargılamaktadır.

Diğer taraftan, ANAP yönetimi, demokratik bir anayasa yapma adı altında, kuvvetler ayrılığı ilkesini zedeleyici sonuçlara yol açabilecek kimi değişiklik niyetlerini de dile getirmektedir. Bir yandan demokratik bir anayasadan söz etmek, öte yandan da böyle demokratik bir anayasanın hükümetler tarafından ihlaline karşı yargı denetimini ortadan kaldırmak birbiriyle bağdaşmayan iki ayrı tutumdur. ANAP'ın demokratik bir anayasa istemiyle, keyfi yönetim arzusu onun anayasa değişikliği önerisinde yer alan çelişik görüşlerdir. Hukuk devleti ilkesi TC anayasasının temel düşüncesi olmalıdır.

Nihayet, anayasa değişikliği önerisinde, hükümetin erken seçimden kaçınma manevrasının işaretleri de vardır. Erken seçim taleplerine kulak tıkayan hükümet, anayasa değişikliği için gerekli hazırlıkları, kendi konumlarını yeniden güçlendirmek ve zaman kazanmak amacıyla kullanmak istiyorsa, bu, onun anayasa değişikliği önerisinde samimi olmadığını ortaya koyar.

Bütün bunlardan dolayı, Özal'ın anayasa değişikliği önerisi, yalnız bizlerin değil, parlamentodaki muhalefetin ve ilerici kamuoyunun haklı kuşku ve tereddütlerine yol açmaktadır.

Fakat TBKP, bu kuşku ve tereddütlere rağmen, anayasa değişikliği önerisini gündem dışına itmenin doğru olmayacağı kanısındadır. DYP yönetiminin şu son zamanlarda yaptığı kimi açıklamalar, bu partinin savunduğu kimi demokratik görüşlerden 82 anayasasına doğru adım adım gerilediğine dair kamuoyunda haklı kaygılara yol açmıştır. SHP sözcülerinin ise, anayasayı iktidara geldikleri zaman değiştireceklerine dair yaptıkları açıklamalar, kanımızca, gerçekçi bir temelden yoksundur.

ANAP'ın anayasa değişikliği politikası, içeriğinin hala bulanık oluşu nedeniyle kuşku uyandırmakta ve kaçınılmaz hale gelen erken seçimi belirsiz bir zamana erteleme sonucunu vermektedir. Parlamentodaki muhalefet partilerinin bir an önce erken seçime gitme politikası, ivedi sorun olan anayasada demokratik değişimi gündemden çıkartma ve belki de değişecek güç dengelerine bağlı olarak imkansız hale getirme tehlikesi taşımaktadır.

Demokratik kamuoyunun da yaklaşımlarını dikkate alan TBKP MK'nin tutumu ve önerisi, hem anayasada köklü değişimin yolunu bir an önce açmaya, hem de demokratik koşullarda yapılacak bir erken seçimle, halk iradesinin parlamento-yansımaları sağlamaya yöneliktir. Buradan hareketle:

1. Anayasanın demokratik nitelikte değişimi, bu parlamento tarafından garanti altına alınmalıdır. Bu amaçla, mevcut anayasaya eklenecek bir geçici madde ile, gelecek seçimlerde oluşacak olan parlamento, anayasayı değiştirmekle görevli kılınmalı, bu değişikliğin, bir defaya mahsus olmak üzere, makul ve nisbeten kolay oluşabilecek bir çoğunluk ile gerçekleştirilmesi için, gerekli anayasal geçici düzenlemeler yapılmalıdır.
2. Bugünkü parlamento halk çoğunluğunu temsil etmemektedir. O nedenle, erken seçime gidilmeli ve bu amaçla, erken seçimlerin demokratik koşullarda yapılabilmesi için gerekli hukuki önlemler alınmalıdır. Başta siyasal affı engelleyen anayasa hükmü kaldırılmalı ve seçim yasası demokratik tarzda değiştirilmelidir.
3. Erken seçimlere, varolan siyasal güçler anayasada yapılması gereken değişikliklerle ilgili açık görüşlerini kamuoyu önünde ilan ederek gitmelidirler. Özel-

likle hükümet, anayasada ne gibi değişiklik yapmayı öngördüğünü somut şekilde ortaya koymalıdır. TBKP 1988 Birlik Kongresi'nde onayladığı "Barış ve Demokratik Yenilenme Programı" başlıklı belgede, demokratik bir anayasanın ana hatlarıyla ilgili önerisini kamuoyuna açıklamıştır.

4. Erken seçimlere, tüm siyasi güçler arasında anayasa değişikliği hakkında, mümkün olabilen en geniş mutabakat sağlanarak gitmek için elden gelen her şey yapılmalıdır.

5. Herşeyden önemlisi, anayasa değişikliği hakkında, halk kendi sözünü söylemelidir. Bu amaçla, daha bugünden, anayasa değişikliği hakkında ülke çapında ve herkesin özgürce katılımıyla geniş bir tartışma açılmalı; bu tartışmalara tüm yurttaşlar buldukları her yerde, fabrikalarda, işyerlerinde, üniversite ve okullarda, mahallelerde, kurulacak özel girişimlerde, anayasayı tartışma platformlarında katılabilmelidir. Devlet, tartışmaların, ortaya atılan görüşlerin, önerilerin basın yoluyla yayılmasını finanse etmeli, parlamentonun ve değişik halk kuruluşlarının denetiminde özel olarak bu amaçla yayın yapılmalıdır.

TBKP, tüm devrimci, marksist güçlerle birlikte, bu tartışmaların örgütlenmesine, tüm halkın demokratik bir anayasa çerçevesinde birleştirilmesine kendi azami katkısını yapmak için çalışacaktır.

Anayasa değişikliği için hemen bugünden harekete geçmeye evet; amahalkın eseri olan bir değişiklik için... Erken seçime evet; ama mümkün olabilen en demokratik koşullarda yapılacak bir erken seçim için... TBKP'nin tutumu budur.

TBKP, askeri darbelerle anayasa yapma ve değiştirme dönemine kesin bir şekilde son verme fırsatının önümüzde olduğu kanısındadır.

Süngüyle yazılan süngüyle değişir. Halkın yazdığı anayasayı süngüyle kazımak ise mümkün değildir.

TBKP Merkez Komitesi

07.06.1989